

Crna Gora
Uprava za bezbjednost hrane, veterinu
i fitosanitarne poslove

Adresa: Serdara Jola Piletića br.26.
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 201 945
fax: +382 20 201 946
www.ubh.gov.me

Broj: 003/1-312/25-UPI-3/3

Podgorica, 10. januar 2025. godine

Na osnovu člana 18 Zakona o upravnom postupku ("Sl. list CG", br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17) i člana 60 Zakona o veterinarstvu ("Sl. list CG", br. 30/12, 48/15, 52/16 i 43/18), a u skladu sa Pravilnikom o mjerama za otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje afričke kuge svinja ("Sl. list CG", br. 57/17) direktor Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove donosi:

RJEŠENJE

- I. Proglašava se ZARAŽENIM – INFICIRANIM PODRUČJEM od zarazne bolesti afrička kuga svinja kod divljih svinja:
 1. Sekcija "Bukovica" lovišta "Pljevlja", na teritoriji opštine Pljevlja; i
 2. dio sekcija "Gradac" i "Boljanići", i dio lovišta posebne namjene "Ljubišnja" na teritoriji opštine Pljevlja, i to: zaraženo-inficirano područje koje se nalazi na sjeverozapadnom dijelu lovišta „Pljevlja“ i lovištu posebne namjene "Ljubišnja". Granice područja su od granice sa Srbijom, od granice lovišta kod mjesta Dubrava, dalje ide preko Vraca, zatim magistralnim putem prema Boljanićima, gdje dalje ide lokalnim putem Boljanići - Vrbica - Gradac - Šula, pa zatim starim putem do sela Vrba, a nakon toga se poklapa sa spoljnom granicom lovišta „Pljevlja“ i prati je sve do početne tačke kod mjesta Dubrava.
- II. Proglašava se PODRUČJEM VISOKOG RIZIKA od zarazne bolesti afrička kuga svinja kod divljih svinja:
 1. Dio lovišta "Pljevlja" i dio lovišta posebne namjene "Ljubišnja" na teritoriji opštine Pljevlja osim inficiranog područja iz tačke 1 ovog rješenja, u sljedećim granicama; granica počinje od graničnog prelaza Ranče i ide magistralnim putem prema Pljevljima do Đurđevića Tare, odakle dalje prati granicu spoljnu granicu lovišta do sela Vrba, pa zatim skreće u pravcu sjeveroistoka lokalnim putem Šula - Gradac - Vrbica - Boljanići, odakle ide na Vraca do mjesta Dubrava i spoljnom granicom lovišta, koju prati sve do početne tačke, odnosno graničnog prelaza Ranče.
- III. Na ZARAŽENOM (INFICIRANOM) PODRUČJU, radi suzbijanja i iskorjenjivanja afričke kuge svinja kod divljih svinja sprovodiće se sledeće mjere:
 - 1) stavljanje lovišta pod službeni nadzor od strane službenog veterinara;
 - 2) popisivanje brojnog stanja divljih svinja u lovištu i redovno ažuriranje podataka;
 - 3) sprovođenje pasivnog i aktivnog nadzora, organizovanog od strane korisnika lovišta, uz obavezno vođenje evidencija i redovno izvještavanje nadležnog službenog veterinara i lovnog inspektora o rezultatima sprovedenih aktivnosti elektronskim putem, u skladu sa propisima i aktima iz oblasti veterinarstva i lovstva;
 - 4) privremena zabrana pojedinačnog i grupnog lova svih lovnih vrsta divljači u trajanju od 60 dana od dana zvanične potvrde prvog slučaja AKS u lovištu, a ako analiza rizika ili rezultati dijagnostičkih ispitivanja, ukazuju na dalju nepovoljnu ili nepoznatu epizootiološku situaciju, privremena zabrana lova divljih svinja u lovištu se produžava u trajanju od narednih 30 dana;
 - 5) izuzetno od tačke 4 ovog stava u periodu privremene zabrane lova divljač se može loviti samo u slučaju:
- sanitarnog odstrijela, i/ili

- odstrijela u dijagnostičke svrhe, i/ili
- kada od divljači nastupi neposredna opasnost po život i zdravlje ljudi ili neposredna ugroženost imovine pravnih i fizičkih lica (u daljem tekstu: neposredna opasnost od divljači), u skladu sa propisima i aktima iz oblasti lovstva i veterinarstva, uz nadzor službenog veterinara i lovnog inspektora;
- 6) nakon isteka perioda privremene zabrane lova, odstrijel divljači vrši se uz poštovanje mjera utvrđenih planskim dokumentima - lovnim osnovama, kao i utvrđenim načinima lova (čekanjem i prikradanjem), i to isključivo upotrebom lovačkog oružja s užlijebljenim cijevima (lovačkim karabinom) minimalnog kalibra 7 mm, uz najveću dozvoljenu daljinu gađanja od 150 m ili upotrebom kugle iz lovačkog oružja sa glatkim cijevima i najvećom dozvoljenom daljinom gađanja od 40 metara;
- 7) obavezna je najava lova iz tačke 6 ovog stava, službenom veterinaru i lovnom inspektoru najmanje 48 sati prije početka lova, uz poštovanje striktnih biosigurnosnih mjera, u skladu sa aktima i propisima iz oblasti lovstva i veterinarstva i dostavljanje adekvatnih uzoraka svih odstrijeljenih jedinki, za laboratorijsko testiranje na bolest AKS, metodom molekularne dijagnostike (PCR);
- 8) zabrana učešća u lovu iz tačke 7 ovog stava koji se organizuje u periodu privremene zabrane lova u zaraženom području, osim za lica koja je odredila stručna služba datog lovišta;
- 9) obezbjeđivanje uslova za vršenje epizootiološkog nadzora i uzorkovanja za laboratorijsko ispitivanje kod uginulih divljih svinja i/ili njihovih dijelova (u daljem tekstu: leševi divljih svinja) ili odstrijeljenih divljih svinja;
- 10) zabrana korišćenja mesa divljih svinja za ishranu ljudi, odstrijeljenih u zaraženom (inficiranom) području, dok ne istekne period privremene zabrane lova, a nakon toga meso odstrijeljenih divljih svinja se može koristiti pod uslovom da je skladišteno u objektu za privremeno skladištenje odstreljene divljači, ukoliko isti postoji, uz poštovanje striktnih biosigurnosnih mjera i nakon sprovedenog dijagnostičkog ispitivanja na AKS i dobijanja negativnog rezultata.
- 11) ako se dobije pozitivan rezultat na AKS od i samo jedne jedinice divlje svinje iz tačke 10 ovog stava, trupovi i meso svih odstreljenih divljih svinja iz objekta za privremeno skladištenje odstrijeljene divljači neškodljivo se uklanjaju i uništavaju;
- 12) zabrana unošenja u lovište mesa svinja i proizvoda od mesa svinja nepoznatog porijekla namijenjenih za ishranu ljudi, odnosno ako ne potiču iz odobrenih objekata i ako nisu u originalnom pakovanju i/ili propisno deklarirani;
- 13) leševi divljih svinja, trupovi i organi divljih svinja odstrijeljenih u toku sanitarnog odstrijela, odstrijela u dijagnostičke svrhe i lova divljih svinja radi sprečavanja neposredne opasnosti od divljači u lovištu, neškodljivo se uništavaju zakopavanjem ili spaljivanjem na mjestu uginuća, a ukoliko to nije moguće, vrši se transport leševa upakovanih u nepropusne plastične vreće do najbližeg mjesta za zakopavanje koje je za to odredila stručna služba korisnika lovišta u koordinaciji sa organom nadležnim za gazdovanje šumama i jedinicom lokalne samouprave na čijoj teritoriji je lovište, a koje mora biti izvan naseljene (urbane) zone, pod nadzorom nadležnog službenog veterinara i/ili lovnog inspektora;
- 14) nakon završetka neškodljivog uklanjanja, vrši se dezinfekcija mjesta zakopavanja leša i mjesta na kom je leš pronađen, na propisan način pod nadzorom službenog veterinara i/ili lovnog inspektora;
- 15) vozila koja se koriste za transport leševa ne smiju se koristiti za drugu svrhu, sve do propisno izvršenog pranja i dezinfekcije, odobrenim dezinfekcionim sredstvom u skladu sa uputstvom proizvođača i preporukama veterinara;
- 16) lica koja su uključena u aktivnosti u lovištu, a naročito u pronalaženje mrtvih odnosno odstrijeljenih divljih svinja, ili rukuju sa istim, dužni su da sprovedu biosigurnosne mjere u lovištu uz nošenje zaštitne odjeće i obuće radi sprečavanja moguće kontaminacije vozila, opreme, zemljišta i drugo, a koja se nakon jednokratne upotrebe neškodljivo uništava spaljivanjem ili na drugi način;
- 17) zabrana prihranjivanja divljih svinja, a izuzetno, prihranjivanje divljih svinja se može dozvoliti na određenim lokacijama radi primame za realizaciju odstrijela, kao i radi zadržavanja ciljne populacije pod kontrolisanim uslovima u određenom dijelu lovišta;

- 18) zabrana transporta i prometa divljih svinja kao i odstrijeljenih divljih svinja i njihovih djelova van zaražene (inficirane) zone;
- 19) kontrola kretanja i aktivnosti lica i vozila u zaraženim (inficiranim) zonama, od strane stručne službe korisnika lovišta;
- 20) obavještavanje lokalnog stanovništva o epizootiološkoj situaciji i pojavi AKS u lovištima, kao i obavezi korisnika lovišta u vezi preduzimanja biosigurnosnih mjera i lovnih aktivnosti u lovištu od strane stručne službe korisnika lovišta i drugih;
- 21) o sprovedenom nadzoru iz tačke 3 ovog stava radi kontrole zdravstvenog stanja divljih svinja, odnosno plana pojačanog pasivnog nadzora u cilju pronalaženja leševa uginulih divljih svinja, kao i sprovođenje drugih lovnih aktivnosti od strane i uz neposrednu kontrolu stručne službe korisnika lovišta, u skladu sa propisima i aktima iz oblasti veterinarstva i lovstva, vodi se posebna evidencija, i to:
 - evidencija mora da sadrži podatke o izvršenoj pretrazi lovišta (pasivnom nadzoru) i o sprovedenim lovnim aktivnostima, učesnicima u pretrazi i lovnim aktivnostima, koji se dostavljaju redovno od strane lica koje je za to određeno, u vidu nedjeljnih izvještaja nadležnim veterinarskom i lovnom inspektoru, u papirnoj ili elektronskoj formi;
 - u skladu sa dostavljenim podacima, odnosno izvještajima u odnosu na plan i sprovođenje pasivnog nadzora i drugih lovnih aktivnosti, veterinarski i lovni inspektor vrše kontrolu u zaraženom/inficiranom lovištu najmanje jedanput mjesečno, o čemu sačinjavaju zapisnik i nalažu potrebne mjere;
- 22) obavezno je prijavljivanje svake pronađene uginule divlje svinje iz tačke 21 ovog stava i obavještavanja nadležne veterinarske ambulante u cilju vršenja uzorkovanja dostave uzoraka uginulih svinja na dijagnostičko ispitivanje na AKS i neškodljivog uklanjanja leša;
- 23) popis svih gazdinstava na kojima se drže svinje sa kategorijama domaćih svinja na gazdinstvima u inficiranoj zoni od strane nadležne veterinarske ambulante, uz redovno ažuriranje podataka o brojnom stanju svinja na gazdinstvu od strane držaoca i kontrola službenog veterinarara;
- 24) držanje svih svinja na gazdinstvu u zatvorenim objektima koje moraju da budu izolovane od divljih svinja i ne smiju imati pristup bilo kakvom materijalu koji je mogao da bude u kontaktu sa divljim svinjama;
- 25) zabrana kretanja domaćih svinja na i sa gazdinstva, bez odobrenja službenog veterinarara, uzimajući u obzir epizootiološku situaciju;
- 26) prijava veterinarskoj ambulanti od strane držaoca svake promjene zdravstvenog stanja, uključujući i pobačaj, kao i svako uginuće svinja svih kategorija na gazdinstvu, koja vrši uzorkovanje i dostavu uzoraka u Specijalističku veterinarsku laboratoriju na dijagnostičko ispitivanje;
- 27) postavljanje dezinfekcionih barijera upotrebom odgovarajućih sredstava za dezinfekciju na ulazima i izlazima iz objekata i gazdinstva, a po potrebi i vršenje dezinfekcije i deratizacije;
- 28) primjena odgovarajućih higijenskih i biosigurnosnih mjera od strane osoba koje dolaze u kontakt sa divljim svinjama, kako bi se smanjio rizik od širenja virusa AKS;
- 29) zabrana unošenja na gazdinstvo organa ili tkiva divljih svinja, bilo da su odstrijeljene ili pronađene mrtve, kao i pribora ili opreme koji bi mogli biti kontaminirani virusom AKS;
- 30) usmrćivanje i klanje domaćih svinja na gazdinstvima niskog nivoa biosigurnosti, a na osnovu analize rizika i u skladu sa epizootiološkom situacijom u cilju sprečavanja širenja bolesti.

IV. Na PODRUČJU VISOKOG RIZIKA - (ZAŠTITNO PODRUČJE INTENZIVNOG LOVA), radi suzbijanja i iskorjenjivanja afričke kuge svinja kod divljih svinja sprovodiće se sledeće mjere:

- 1) sprovođenje pasivnog i aktivnog nadzora, organizovanog od strane korisnika lovišta, uz obavezno vođenje evidencija i redovno izvještavanje nadležnog službenog veterinarara i lovnog inspektora o rezultatima sprovedenih aktivnosti elektronskim putem, u skladu sa propisima i aktima iz oblasti veterinarstva i lovstva;
- 2) intenzivni lov divljih svinja u cilju smanjenja brojnosti jedinki divljih svinja (redukcioni odstrijel), a naročito smanjenja brojnosti ženki divljih svinja (krmača) iz starosne kategorije zrelih jedinki;

- 3) organizacija lova divljih svinja i ostalih lovnih vrsta u lovištu, kroz grupni i pojedinačni lov, na način da se sistematski i kontinuirano organizuje, uspostavi i održava linija sprečavanja širenja AKS, u skladu sa propisima i aktima iz oblasti veterinarstva i lovstva, a izuzetno, u cilju sprečavanja pojave, širenja i suzbijanja zarazne bolesti AKS na nelovnim površinama u lovištu, odnosno površinama van lovišta, korisnik lovišta može da organizuje lov divlje svinje na ovim površinama, u skladu sa propisima i aktima iz oblasti lovstva i veterinarstva;
- 4) obavezno uzimanje i dostavljanje uzoraka odstrijeljenih divljih svinja u nadležnu veterinarsku ambulantu posle lova, uz propisani obrazac, radi sprovođenja dijagnostičkih ispitivanja, u skladu sa aktima i propisima iz oblasti veterinarstva;
- 5) zabrana stavljanja u promet mesa odstrijeljene divlje svinje i/ili bilo kog njenog dijela uključujući i trofeje, koji se pregledaju u skladu sa planom dijagnostičkog ispitivanja, prije dobijanja rezultata na prisustvo virusa AKS i ispitivanja na trihinelu, a meso odstrijeljenih divljih svinja se može koristiti pod uslovom da je skladišteno u objektu za privremeno skladištenje odstrijeljene divljači, ukoliko isti postoji, uz poštovanje striktnih biosigurnosnih mjera i nakon sprovedenog dijagnostičkog ispitivanja na AKS i dobijanja negativnog rezultata;
- 6) zabrana korišćenja mesa divljih svinja iz sanitarnog odstrijela za ishranu ljudi;
- 7) obezbjeđivanje neškodljivog uklanjanja leševa divljih svinja, uz strogu primjenu biosigurnosnih mjera, pod nadzorom i uz instrukcije nadležnog službenog veterinara, na mjestu koje je pogodno za tu svrhu, zakopavanjem ili spaljivanjem, i to:
 - leševi se uništavaju na mjestu pronalaska ukoliko je moguće, ili se transportuju upakovani u nepropusne plastične vreće ili adekvatne posude do najbližeg mjesta za zakopavanje;
 - mjesta za zakopavanje određuje stručna služba korisnika lovišta u koordinaciji sa organom nadležnim za gazdovanje šumama i jedinicom lokalne samouprave na čijoj teritoriji je lovište, a koje mora biti izvan naseljene (urbane) zone;
- 8) zabrana unošenja divljih svinja u lovište iz drugog lovišta, kao i iznošenje divljih svinja iz lovišta ili drugih izvora, osim iz opravdanih razloga, uz saglasnost ministarstva nadležnog za veterinarstvo i lovstvo;
- 9) zabrana unošenja u lovište mesa svinja i proizvoda od svinjskog mesa nepoznatog porijekla namijenjenih za ishranu ljudi, odnosno ako ne potiču iz odobrenih objekata i ako nisu u originalnom pakovanju i/ili propisno deklarirani;
- 10) zabrana unošenja mesa, nejestivih djelova, proizvoda i nus proizvoda od divljih svinja odstrijeljenih u drugim lovištima;
- 11) zabrana iznošenja organa ili tkiva divlje svinje iz lovišta, sem uzoraka za laboratorijsko ispitivanje, bilo da je odstrijeljena ili pronađena mrtva, kao i pribora ili opreme koji bi mogao da bude kontaminiran virusom AKS, do dobijanja negativnih rezultata na AKS i bez odobrenja nadležnog lovnog inspektora i službenog veterinara;
- 12) zabrana prihrane divljih svinja u lovištima, osim u svrhu primamljivanja radi lova, uz prethodnu saglasnost ministarstva nadležnost za lovstvo;
- 13) zabrana unošenja i korišćenja u lovištu hraniva (voluminozna, kabasta i zrnasta hrana) i koncentrovanih smeša za ishranu divljih svinja, bez kontrolisanog porekla;
- 14) obavezno postavljanje dezinfekcionih barijera sa odgovarajućim sredstvima za čišćenje i dezinfekciju, i vršenje dezinfekcije odjeće, obuće, opreme i vozila i zemljišta, a po potrebi i vršenje dezinfekcije i deratizacije, u dijelu lovišta gdje se vrši prijem i rasijecanje divljači, na ulazu u objekat za privremeno skladištenje odstrijeljene divljači;
- 15) kontrola sprovođenja propisanih biosigurnosnih mjera u lovištima i obavještanje nadležnih organa od strane stručne službe lovišta o uočenim opasnostima ili nepravilnostima;
- 16) kontrola kretanja i aktivnosti lica i vozila u djelovima lovišta u kojima se nalaze prirodna staništa divljih svinja od strane stručne službe lovišta;
- 17) obavještanje lokalnog stanovništva o epizootiološkoj situaciji pojavi AKS u lovištima, kao i obavezi korisnika lovišta u vezi preduzimanja biosigurnosnih mjera i lovnih aktivnosti u lovištu;

18) sprovođenje nadzora na gazdinstvima u skladu sa godišnjim programom obaveznih mjera zdravstvene zaštite životinja i planom nadzora;

19) sprovođenje biosigurnosnih mjera na gazdinstvima na kojima se drže i uzgajaju svinje.V. Za organizaciju i sprovođenje: aktivnog i pasivnog nadzora; određenih lovnih aktivnosti u lovištu, a naročito lova divljih svinja, sanitarnog i dijagnostičkog odstrijela i lova radi sprečavanja neposredne opasnosti od divljači; biosigurnosnih mjera; postupanje sa odstrijeljenom divljači, vođenje propisanih evidencija i izvještavanje službenog veterinara i lovnog inspektora, koji obavještavaju upravu za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, odgovorna je stručna služba korisnika lovišta.

VI. Epizootiološki nadzor (monitoring) na zaraženom (inficiranom) području, odnosno lovištu vrši se najmanje 12 mjeseci od posljednjeg pozitivnog slučaja AKS kod divljih svinja u lovištu.

VII. Mjere u zaraženom (inficiranom) području, odnosno lovištu, primjenjuju se u vremenskom periodu koji se utvrđuje na osnovu epizootioloških parametara u okviru kojih se mora uzeti u obzir i određeni broj negativnih uzoraka leševa divljih svinja u kontinuitetu.

VIII. Mjere na području visokog rizika (zaštitno područje intenzivnog lova), osim mjera intenzivnog odstrijela divljih svinja, primjenjuju se u vremenskom periodu koji ne može biti kraći od godinu dana, a ukidaju se na osnovu rezultata epizootioloških i dijagnostičkih ispitivanja.

O b r a z l o ž e n j e

Dana 4. januara 2025. godine, Upravi za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, prijavljena je potvrda zarazne bolesti afrička kuga svinja kod divljih svinja, od strane Veterinarske ambulante "Savić" u lovištu "Pljevlja", lovačka sekcija Bukovica, na teritoriji opštine Pljevlja, u graničnom području sa Bosnom i Hercegovinom, a na osnovu izvještaja o ispitivanju Specijalističke veterinarske laboratorije, broj 3 od 4.01.2025. godine.

Odmah po prijavi bolesti, preuzete su hitne mjere od strane veterinarskog i lovnog inspektora koje su uključivale i zabranu lova u dijelu Lovišta "Pljevlja", sekcije navedene u tački i dispozitiva ovog rješenja.

U cilju određivanja područja visokog rizika i inficiranog područja, dana 10. 01. 2025.godine, predstavnici Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede – Direkcija za lovstvo, Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove i Specijalističke veterinarske laboratorije učestvovali su na sastanku sa predstavnicima: lokalne samouprave i nadležnih službi opštine Pljevlja, Lovačkog društvo Pljevlja, Uprave za gazdovanje šumama i lovištima CG, Uprave policije, veterinarskih ambulanti, a učešće je uzelo i određen broj držalaca domaćih svinja. Tom prilikom razmotrena je epizootiološka situacija i dostupni podaci o pojavi bolesti u susjednim državama kao i druge činjenice od značaja za kontrolu afričke kuge svinja. Takođe, nakon sagledavanja veličine, geografske rasprostranjenosti lovišta i procjenjenog broja divljih svinja u pojedinim sekcijama, određeno je zaraženo – inficirano područje i područje visokog rizika, kako je dato u tač. I i II dispozitiva ovog rješenja.

Shodno gore izloženom, riješeno je kao u dispozitivu rješenja.

Uputstvo o pravnoj zaštiti: Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede u roku od 15 dana od dana prijema rješenja, neposredno ili preko ovog organa. Žalba se podnosi u dva primjerka sa dokazom o uplati 4,00€ administrativne takse na žiro račun broj 832-3161433-73 shodno tarifnom broju 2 Zakona o administrativnim taksama („Službeni list CG, broj 18/2019).

Dostavljeno:

- g-din Dragan Otašević, Glavni šumarski inspektor, Odsjek za inspekciju šumarstva, lovstva i zaštite bilja, Uprave za gazdovanje šumama i lovištima Crne Gore, Miloša Tošića br. 4, 84210, Pljevlja; dragan.otasevic@cgsume.me
- Milorad Mitrović, dipl.ing.šum. - Odsjek za inspekciju šumarstva, lovstva i zaštite bilja, Uprave za gazdovanje šumama i lovištima Crne Gore, Miloša Tošića br. 4, 84210, Pljevlja, milorad.mitrovic@cgsume.me
- Marinko Tvrdišić, veterinarski inspektor, marinkot88@gmail.com, marinko.tvrdisic@ubh.gov.me
- Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Rimski trg broj 46, 81000 Podgorica, kabinet@mpsv.gov.me
- Stručni tim za AKS
- Opština Pljevlja, opstinapv@t-com.me
- Lovačko društvo Pljevlja, Pljevlja, Trg 13 Jul bb
- Veterinarska ambulanta Savić, Velimira Jakića 9, Pljevlja, ranko.savic@t-com.me
- Veterinarska ambulanta Farmavet, Mojkovačka 8, Pljevlja, zlatanicdamir@gmail.com